
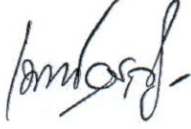

วิธีปฏิบัติงาน
เรื่อง

อาการแทรกซ้อนที่เกิดกับผู้บริจาคโลหิต
(Adverse donor reactions)

โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จัดเตรียมเอกสารโดย	ตรวจสอบเอกสารโดย	อนุมัติใช้เอกสารโดย
		
(ทนพญ.มยุรา บำรุงรัตน์) นักเทคนิคการแพทย์	(ทนพญ.เบญจมาศ อรุณพาส) ผู้จัดการวิชาการ งานเทคนิคการแพทย์	(ทนพญ.เบญจพร แก้วคำใต้) ผู้จัดการคุณภาพ งานเทคนิคการแพทย์

เลขที่เอกสาร	แก้ไขครั้งที่ : 00	สำเนาฉบับที่	วันที่เริ่มใช้
SDVH-WI-LAB-118	---/---	01	14 กุมภาพันธ์ 2565

โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีปฏิบัติงาน
เรื่อง : อาการแทรกซ้อนที่เกิดกับผู้บริจาคโลหิต
(Adverse donor reactions)

เอกสารเลขที่
SDVH-WI-LAB-118
แก้ไขครั้งที่ : 00

หน้า 2 จาก 5
วันที่เริ่มใช้
14 กุมภาพันธ์ 2565

ผู้จัดทำ : ทนพญ.มยุรา บำรุงรัตน์

หน่วยงาน : งานเทคนิคการแพทย์

ผู้ตรวจสอบ : ทนพญ.เบญจมาศ อรุณพาส
ผู้จัดการวิชาการ งานเทคนิคการแพทย์

ผู้อนุมัติ : ทนพญ.เบญจพร แก้วคำใต้
ผู้จัดการคุณภาพ งานเทคนิคการแพทย์

การควบคุมระบบเอกสารคุณภาพ

แก้ไข ครั้งที่	รายละเอียดการแก้ไข	ผู้ขอแก้ไข	ผู้อนุมัติ การแก้ไข	วันที่เริ่มใช้ เอกสารฉบับ แก้ไข

บัญชีรายชื่อผู้ถือครอง

สำเนาฉบับที่	หน่วยงาน	ชื่อผู้ถือครอง	ตำแหน่ง

	โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล		
	วิธีปฏิบัติงาน	เอกสารเลขที่	หน้า 3 จาก 5
	เรื่อง : อาการแทรกซ้อนที่เกิดกับผู้บริจาคโลหิต (Adverse donor reactions)	SDVH-WI-LAB-118	วันที่เริ่มใช้
		แก้ไขครั้งที่ : 00	14 กุมภาพันธ์ 2565
ผู้จัดทำ : ทนพญ.มยุรา บำรุงรัตน์	หน่วยงาน : งานเทคนิคการแพทย์		
ผู้ตรวจสอบ : ทนพญ.เบญจมาศ อรุณพาส ผู้จัดการวิชาการ งานเทคนิคการแพทย์	ผู้อนุมัติ : ทนพญ.เบญจพร แก้วคำใต้ ผู้จัดการคุณภาพ งานเทคนิคการแพทย์		

1. **วัตถุประสงค์ (Purpose)**

ใช้เป็นคู่มือในการดูแลผู้บริจาคโลหิตและเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติอย่างเป็นมาตรฐาน และเป็นแนวทางเดียวกัน

2. **การใช้งาน (Application)**

เพื่อใช้เป็นคู่มือในการดูแลผู้บริจาคโลหิตในขณะบริจาคโลหิตและหลังบริจาคโลหิต

3. **เอกสารอ้างอิง (References)**

วารสารโลหิตวิทยาและเวชศาสตร์การบริการโลหิต

4. **นิยามและคำย่อ (Terminology and abbreviation)**

-

5. **หลักการ (Principle)**

การบริจาคโลหิตเป็นการนำเลือดออกจากร่างกายไม่เกิน 10 % ของปริมาณเลือดจึงไม่มีผลอะไรต่อผู้บริจาคโลหิต แต่ในบางครั้งก็อาจจะมีผู้บริจาคโลหิตมีอาการไม่พึงประสงค์ดังนั้นก็จำเป็นต้องมีแนวทางปฏิบัติเพื่อให้สามารถแก้ไขสถานการณ์นั้น ๆ ได้

6. **เอกสารที่เกี่ยวข้อง (Associated document)**

-

7. **วิธีดำเนินการ (Procedures)**

อาการเป็นลม อาจจะเป็นเนื่องจากสาเหตุหลายประการเช่น เห็นเลือดออกไม่ได้ เห็นผู้อื่นบริจาคโลหิตแล้วเป็นลม หรือมีอาการตื่นเต้นโดยไม่ทราบสาเหตุไม่ว่าจะเป็นลมด้วยสาเหตุทางจิตวิทยา หรือประสาทสรีระวิทยาก็ตาม อาการมักจะมี อ่อนเพลีย เหงื่อออก เวียนศีรษะ หมดสติ ชัก หรืออาเจียน ผิวหนังเย็น ความดันโลหิตต่ำ บางทีความดันตัวบนอาจจะน้อยกว่า 50 มม.ปรอท ชีพจรเต้นช้า การหายใจลึกๆหรือการหอบอาจจะทำให้ผู้บริจาคโลหิตสูญเสียคาร์บอนไดออกไซด์มากทำให้เกิดภาวะ alkalosis มีการชักกระตุก กล้ามเนื้อหดตัว เป็นต้น ดังนั้นจึงต้องมีข้อแนะนำในการรักษาอาการเหล่านี้

	โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม		
	วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : อาการแทรกซ้อนที่เกิดกับผู้บริจาคโลหิต (Adverse donor reactions)	เอกสารเลขที่ SDVH-WI-LAB-118 แก้ไขครั้งที่ : 00	หน้า 4 จาก 5 วันที่เริ่มใช้ 14 กุมภาพันธ์ 2565
ผู้จัดทำ : ทนพญ.มยุรา บำรุงรัตน์	หน่วยงาน : งานเทคนิคการแพทย์		
ผู้ตรวจสอบ : ทนพญ.เบญจมาศ อรุณพาส ผู้จัดการวิชาการ งานเทคนิคการแพทย์	ผู้อนุมัติ : ทนพญ.เบญจพร แก้วคำใต้ ผู้จัดการคุณภาพ งานเทคนิคการแพทย์		

7.1 โดยทั่วไป (General)

- 7.1.1 ปลดสายยางรัดแขน ดึงเข็มออกจากแขนทันทีที่มีอาการผิดปกติ
- 7.1.2 ถ้าเป็นไปได้ให้ย้ายผู้บริจาคโลหิตคนนั้นมาไว้อีกห้องเพื่อความสะดวกและเพื่อให้ผู้บริจาคหายใจได้สะดวก
- 7.1.3 ตามแพทย์หรือพยาบาลมาช่วยดูอาการ

7.2 การเป็นลม (Fainting)

- 7.2.1 ให้ผู้บริจาคโลหิตนอนราบลงกับพื้นยกขาทั้งสองข้างขึ้นให้สูงกว่าระดับของศีรษะ
- 7.2.2 ปลดเข็มขัดหรือเสื้อผ้าที่รัดออก
- 7.2.3 ใช้ผ้าเย็นวางไว้บนหน้าผากหรือบริเวณท้ายทอย
- 7.2.4 ให้ดมแอมโมเนียตรวจเช็คดูกลิ่นแอมโมเนียว่าแรงพอ หรือไม่เพียงพอถ้าหากเพียงพอผู้บริจาคโลหิตจะไอก็จะช่วยเพิ่มความดันโลหิตได้
- 7.2.5 ตรวจเช็คความดันโลหิต ซีพจร การหายใจ เป็นระยะๆ จนกว่าจะฟื้นเป็นปกติผู้บริจาคโลหิตบางครั้งอาจจะความดันต่ำนานก็จำเป็นต้องให้น้ำเกลือรักษา ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอาการของแพทย์
- 7.2.6 ตามคนมาช่วยเหลือทันทีเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้บริจาคโลหิตได้รับบาดเจ็บจากการช็อกหรือเป็นลม

7.3 อาการคลื่นไส้อาเจียน (Nausea and vomiting)

- 7.3.1 ให้ผู้บริจาคทำตัวให้สบายที่สุดเท่าที่จะทำได้และหายใจเข้าลึกๆ อย่างช้าๆ
- 7.3.2 ใช้ผ้าเย็นวางไว้บนหน้าผากหรือบริเวณท้ายทอย

	โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม		
	วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : อาการแทรกซ้อนที่เกิดกับผู้บริจาคโลหิต (Adverse donor reactions)	เอกสารเลขที่ SDVH-WI-LAB-118	หน้า 5 จาก 5
		แก้ไขครั้งที่ : 00	วันที่เริ่มใช้ 14 กุมภาพันธ์ 2565
	ผู้จัดทำ : ทนพญ.มยุรา บำรุงรัตน์	หน่วยงาน : งานเทคนิคการแพทย์	
ผู้ตรวจสอบ : ทนพญ.เบญจมาศ อรุณพาส ผู้จัดการวิชาการ งานเทคนิคการแพทย์	ผู้อนุมัติ : ทนพญ.เบญจพร แก้วคำใต้ ผู้จัดการคุณภาพ งานเทคนิคการแพทย์		

7.3.3 หันศีรษะของผู้บริจาคไปทางด้านข้างเพื่อไม่ให้ส้ากจัดหาภาชนะสำหรับรองรับการอาเจียน พร้อมกระดาดชำระไว้เช็ด

7.3.4 เตรียมน้ำสำหรับบ้วนปาก

7.4 กล้ามเนื้อบิดเกร็ง (Muscular twitching)

จะเกิดขึ้นพร้อมกับการหมดสติไป ต้องคอยระวังถ้าพบว่ามึนงงจะเป็นให้พยายามหันเหความสนใจ โดยชวนสนทนาเรื่องอื่นๆ เพื่อคลายความกังวลและความตื่นเต้น

7.5 บวมห้อเลือด (Hematoma)

7.5.1 ปลดสายรัด ดึงเข็มออกจากแขน

7.5.2 ใช้ผ้าก๊อช 3-4 ชั้นวางบนที่ห้อเลือดและกดลงไปประมาณ 7-10 นาที โดยยกแขนของผู้บริจาคโลหิตให้สูงกว่าหัวใจ

7.5.3 ใช้น้ำแข็งวางที่บวมประมาณ 5-10 นาที

7.6 อาการของโรคหัวใจ (พบน้อย)

7.6.1 ตามหน่วยฉุกเฉินทันที

7.6.2 ถ้าหัวใจหยุดเต้นต้องรีบปั๊มหัวใจและตามหน่วยฉุกเฉินทันที

ลักษณะอาการและการรักษาทุกชนิดที่เกิดขึ้นต้องบันทึกไว้ในบัตรสถิติของผู้บริจาคโลหิตเพื่อ
การบริจาคโลหิตครั้งต่อไปจะได้ระมัดระวังได้ทัน

8. การบันทึกข้อมูลและเอกสารที่ใช้ (Data record and document)

-